

Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci, 3 ncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanunun süresinin uzatılmasına ve bâzı ek maddelerin ilâvesine dair Kanun

(Resmî Gazete ile ilânı : 20 . II . 1954 - Sayı : 8639)

No.
6258

Kabul tarihi
15 . II . 1954

MADDE 1. — 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla tadil edilen 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kambiyo, nukut, esham ve tahvilât alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli maddeler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle tediyeyi temine yarayan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımında kararlar ittihazına İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

MADDE 2. — 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla tadil edilen 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

A) İcra Vekilleri Heyetince 1 nci maddeye istinaden ittihaz edilecek kararlara aykırı hareket eden hakiki ve hükmi şahıslar hakkında (1 000) liradan (200 000) liraya kadar ağır para cezası ve 7 aydan 5 seneye kadar ticaret ve meslekî faaliyetten meni cezası ile birlikte hakiki şahıslarla hükmi şahısların müdür ve fiilde iştiraki olan memurları yukardaki cezalara zamimeten 7 aydan 5 seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Ancak, karara aykırı olan fiil 1 nci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak memleketten çıkarılması veya izinsiz olarak memlekete sokulması veya bunlara teşebbüs edilmesi mahiyetinde ise hükmolunacak para cezası (1 000) liradan az olmamak üzere yakalanan eşya ve kıymetlerin değerlerinin üç mislinden, yakalanmaksızın kaçırılan eşya ve kıymetlerin değerlerinin de beş mislinden az olamaz.

İzinsiz olarak memleketten çıkarılan veya memlekete sokulan kıymetlerden yakalananlar, fiil teşebbüs derecesinde kalsa bile, zabıt ve müsadere olunur.

Yakalanan bilcümle kıymetler ve mallar hakkında iki nüsha zabıt varakası tanzim edilerek bir nüshası maznuna verilir.

Yukarda yazılı kıymetlerden yabancı parasını natık olanların Türk parasiyle tutarları, yakalandıkları veya kaçırıldıkları veya kaçırmaya teşebbüs oldukları tarihe göre Maliye Vekâletince gösterilecek makam tarafından tesbit olunur.

B) Türkiye'ye giren veya Türkiye'den çıkan yolculara Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki kararlara göre ithal veya ihracı menedilmiş veya izne tâbi tutulmuş olan kıymetler bildirilir ve kendilerinden yazılı olarak bir beyanname alınır. Bu beyanname alındıktan sonra yolcunun üzerinde veya eşyaları arasında yazılı beyanı hilâfına çıkan kıymetlerin tutarı (100) lirayı geçmezse yalnız bu kıymetlerin müsaderesiyle iktifa olunur. Beyan dışı çıkan kıymetler (100) liradan fazla ve fakat (1 000) liradan az ise hâmiline üç misli ağır para cezası hükmolunur ve mezkûr kıymetler müsadere edilir. Mezkûr para cezasının hâmil tarafın-

dan Gümrük idarelerine rızaen ödenmesi halinde keyfiyet tanzim edilecek ve kendisine imzalatılacak zabıt varakasına yazılmakla iktifa olunup hakkında takibat yapılmaz.

C) Bir defaya mahsus olsa dahi her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere tavassut edenler veya bankaçılık ve milletler-arası nakliyat ve sigortacılık işleriyle uğraşanlar veya komüsyonculuk yapanlardan bu muameleleriyle ilgili olarak dışarda tekevvün eden alacaklarını 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre ve bu kararlarda tâyin edilen müddetler içinde memlekte getirmiyenler; kendilerine ait ithalât ve ihracatla diğer işlerinde döviz kaçırmak kasdiyle muvazaalı muamelelerde bulunanlar veya bu nevi muamelelere teşebbüs edenler; resmî makamlara ibraz edilen fatura ve vesikalarda tahrifat yapmak veya icabı hale göre düşük veya fazla kıymetli fatura ve vesikalara tanzim etmek veya ettirmek suretiyle dışarıya kıymet kaçıran veya dışarda kıymet bırakan veya bu fiillere teşebbüs eden hakiki ve hükmi şahıslar (10 000) liradan az olmamak üzere memlekete getirmekle mükellef oldukları veya kaçırdıkları yahut da kaçırmıya teşebbüs ettikleri kıymetlerin Türk parasıyla tutarlarının beş misli ağır para cezasıyla birlikte hakiki şahıslarla, hükmi şahısların müdür ve fiilde iştiraki bulunan memurları 1 seneden 5 seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılacakları gibi bu cezalara zamimeten 1 seneden 5 seneye kadar yukarıki işlerden her hangi birisi ile iştigalden de menolunurlar.

D) Yukardaki A, B, C fıkralarında yazılı suçların mükerrirlerine verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir ve bunlar bu kabîl meslekî ve ticari faaliyetlerinden daimî olarak menolunur.

A, B, C fıkralarında yazılı suçlar, hükmi şahısların merkezleri tarafından işlenmiş veya işlettirilmiş ise muvakkat veya daimî memnuiyet cezaları o müessesenin Türkiye'deki bilûmum teşkilâtına şâmindir.

Faaliyetten daimî veya muvakkat olarak menedilmiş olan hakiki ve hükmi şahısların, ancak evvelce başlamış olup da üçüncü şahısların hukukunu ilgilendiren veya kanuni müddete tâbi olan işlerine kambiyo murakabe mercilerinin murakabesi altında devam olunur.

E) Haklarında yukardaki (C) fıkrası mucibince adli takibata tevessül olunan hakiki ve hükmi şahıslarla 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre kendilerine tahmil edilen muayyen vecibeleri müddetleri içinde yerine getirmiyenlerin mütaakıp muamelelerinin tamamını teminata raptetmeye ve bu teminatla ilgili olarak tâyin edilen müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarını irat kaydetmeye Maliye Vekâleti salâhiyetlidir.

Teminatın irat kaydedildiği tarihi takibeden 6 ay içinde teminat mevzuu yerine getirildiği takdirde (100) liradan az olmamak üzere teminat tutarının % 10 u Hazineye maledilerek mütebaki kısmı alâkalıya iade olunur.

F) 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlarla tâyin edilen müddetlerin temdidini teminata raptetmeye ve verilen munzam müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarının tamamını irat kaydetmeye Maliye Vekâleti salâhiyetlidir.

MADDE 3. — 1567 sayılı Kanunun 4328 sayılı Kanunla tadil edilen 4 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İcra Vekilleri Heyetince 1 nci maddeye müsteniden ittihaz edilecek karar-

lara aykırı hallere ait takip ve duruşma meşhut suçların muhakeme usulü hükümleri mucibince yapılır. Bu dâvaları rüyet edecek mahkemelerle bu mahkemelerin kaza çevreleri Adalet ve Maliye vekâletlerince müştereken tâyin ve ilân olunur. Cumhuriyet müddeiumumileri, doğrudan doğruya veya Maliye Vekâleti veya tavgiz edeceği mercilerin yazılı müracaatı üzerine mezkûr kanun hükümlerine tevfikan takibe geçerler.

Kararlara aykırı fiillere sair suretlerle ıttıla hâsıl eden Cumhuriyet müddeiumumileri hemen Maliye Vekâletini veya tavgiz edeceği mercileri haberdar ederek keyfiyetin tetkikını talebedebilirler.

Cumhuriyet müddeiumumileri ve mahkemelerce umumi hükümlere tevfikan takibat icrasına zaruret görülen hallerde takip ve duruşmaya üç günden fazla fâsıla verilemez.

Mahkeme lüzum gördüğü takdirde duruşmanın sonunu beklemeksizin maznunların müesseselerinin muvakkaten faaliyetten men'ine karar verebilir. Cumhuriyet müddeiumumileri ve mahkemeler bu kanun hükümlerine tevfikan cereyan edecek takip ve duruşmalarda ehlihibre teşkiline lüzum gördükleri takdirde munhasıran resmî ehlihibre listesinde isimleri yazılı kimselerden seçecekleri ehlihibrenin rey ve mütalâasını alırlar. Resmî ehlihibre listeleri, her kaza çevresi için dokuzar kişiden aşağı olmamak üzere, Türkiye Ticaret odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinin mütalâası alınmak suretiyle Maliye ve Ekonomi ve Ticaret vekâletleri tarafından tesbit olunur.

Maliye Vekâleti, Vekâletin veya tavgiz edeceği mercilerin Cumhuriyet müddeiumumiliğine yazılı müracaatta bulunmasıyle müdahil sıfatını iktisabeder.

MADDE 4. — Türk Parasının Kıymetini koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 6 nci maddesinde yazılı olup 6060 sayılı Kanunla uzatılmış olan müddet, bitimi tarihinden itibaren beş yıl daha uzatılmıştır.

EK MADDE 1. — Maliye müfettişleri ile Maliye müfettiş muavinleri, hesap uzman ve yardımcıları, kambyo kontrolörleri ve kambyo murakabe mercileri bu kanun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında tetkikat ve tahkikat yapmak ve tahkikat sırasında suç emareleri bulunursa maznunlar ve suçla ilgisi görülenler nezdinde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun zabıt ve arama hakkındaki hükümleri gereğince muamele ifa etmek salâhiyetini haizdirler.

EK MADDE 2. — Muhacir ve mültecilerin İskân Kanununun 32 nci maddesi mucibince yapacakları ithalât hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur ve bu husus ayrı bir İcra Vekilleri Heyeti kararı ile tanzim olunur.

EK MADDE 3. — Bu kanuna aykırı fiilleri ihbar edenlerle suç delillerinin tesbitinde hizmeti görülenlere, hangi hallerde ikramiye verileceği ve verilecek ikramiyenin miktar ve nispeti İcra Vekilleri Heyeti kararı ile tesbit olunur.

Ancak verilecek ikramiyenin miktarı, bu kanun mucibince hükümlenilecek para cezalarından tahsil edilecek miktarın % 45 ini geçemez.

EK MADDE 4. — Bu kanuna tevfikan hükmi şahıslara hükmedilecek para cezaları, Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki 6183 numaralı Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'îdir.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

17 Şubat 1954

<i>Riyaseti Cumhura yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	16 . II . 1954 ve 1/454
<i>Bu kanunun ilânının Başvekâlete bildirildiğine dair Riyaseti Cumhurdan gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	17 . II . 1954 ve 4/71
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabitların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 17 3 27 39 28 307:312

[İnikat : 43 — 56 sıra numaralı matbua 43 nü İnikat zaptına bağlıdır.]